עו: יום הכיפורים פרק שמיני יומא

גמר שכר שבר מנזיר. ואם תאמר לרבי יהודה דלא יליף גזירה שוה בברייתא פרק אמרו לו (כריתות דף יג:) מנלן ליה דשתיה בכולל אכילה יש לומר מסברא דלאמרינן בפ"ג דשבועות (דף כב:) מיבעית אימא קרא מיבעית אימא סברא מבעי"ל סברא כדאמרי מינאי תא ונטעוס מידי ואזלי ואכלי ושתו מ"ג נראה לי נהי דלגבי ביאת מקדש לא יליף שכר שכר מנזיר לחייב לפי דבאר מסברין הכא גבי מעשר שני הוה יליף גזירה שוה דהתם טעמא רבה איכא דלא יליף משום דשתויי יין גמלי הוא ליכנס שכור לפנים דאפילו לפני מלך בשר ודם אין עושין כן כ"ש לפני מלך מלכי המלכים הקב"ה וכיון דטעמא מש"ה הוא מה לי יין מה לי שאר משכרין אבל בעלמא מודה דגמרינן מנזיר מדע דהא הכא אליבא דמ"ד אבל דבילה קעילית ונכנס למקדש חייב דהיינו רבי יהודה מסקינן גמר שכר שכר מנזיר אלמא דמודה רבי יהודה הכא כדפרי' וימא נמי הא דקסה לדגמרת מנזיר גמור ממקדש אפילו שאר משכרין אלא ודאי לא גמרינן מקדש מעלמא ולא בעלמא גמרינן מינה דטעמא דהתם הוי כדפרי' והא לא שייך בעלמא) ואם תאמר דהתם מסקינן הכא דדבילה קעילית אין נקחת בכסף מעשר ובפרק בכל מערבין (עירובין דף מ:) לא משמע הכי דדרשינן בין לרבות שלוקמין יין אגב קנקנו כשכר מלמד שלוקמין ממד משהממין ומפרש התם לרבי מאי כתב רחמנא כשכר ה"א דבילה קעילית [כתב רחמנא יין ע"ג קנקנו וכ"ש דבילה קעילית] ואייתר לן כשכר לתמד משהממין וע"ק מגלן התם למילדש כל הני דרשות בין שלוקמין יין אגב קנקנו כשכר לתמד משהממין בנקר ע"ג עורו בגלן ע"ג גיזותיו והא לריבי למילדש מיניהו כלל ופרטו לכל הפחות תרתי מיניהו לריבי חד בעלי חיים וחד שאינן בעלי חיים דאי כתב רחמנא יין ושכר ה"א גידולי קרקע ממש דווקא ואי כתב רחמנא בנקר ובגלן ה"א בעלי חיים אין שאין בעלי חיים לא כדאמרינן בפרק קמא דקדושין (דף ח.) גבי הענקה וי"ל דהתם לאו מבין ושכר ובנקר ובגלן קא דרש אלא מיתורא דביתי"ן דהוה מלי למיכתב יין ושכר בקר ולגלן והשתא נימא בשמעתא דבכולל שכר דקרא לא הוי דבילה קעילית וא"ת ולמה לי לרבוי התם דבילה קעילית תיפוק ליה מכבין הפרט דהוי פרי מפרי וגידולי קרקע וי"ל דשמא אינה ראויה לאכילה ולא חשיבא פרי כולי האי וא"ת הכא דפרין ורמינה דבילה קעילית ליסמי מיין אגב קנקנו (דאיכה) דנקחת נפקא כדאיתא בפ' בכל מערבין (עירובין דף מ:) ונראה לי דשפיר פריך דאי מיין אגב קנקנו נימא דאינה נקחת דבילה קעילית בפני עצמה מכסף מעשר אלא בהבלעה דומיא דיין אגב קנקנו כדמשמע התם דכל הנך דמרבינן מדרש דביתי"ן אינה נקחת בעיניהו אלא בהבלעה והכי פריך ורמינה דשכר גופיה מיירי בדבילה קעילית ואינה נקחת בפני עצמה בלא הבלעה וא"ת אמאי לא גמרינן דשתיה בכולל אכילה מדכתיב בשכר ודרשינן מיניה תמד מהשהמין ואמר רחמנא ואכלת ושתית בכולל לא אמאי לא תגמרינן דשתיה בכולל אכילה דאי מיין אגב קנקנו ובנקר ובגלן לא דרשינן מיניה מגזיר דשכר שכר שכר מנזיר דשכר תמרה הוא מגלן דשתיה בכולל אכילה היא דילמא ליין דרוש הכא משכר לחכי כתב ואכלת ומי הא גוזמא פריך בפרק קמא דסוכה (דף יב.) בגמ' דזה הכלל וכו' ויש לומר דילמא לא חזי לאכילה אלא שורין אותו במים ושותין ועוד מאי קמ"ל קרא ועוד דגמרינן מנזיר מה התם בכל מיני יין אסור דכתיב מכל אשר יעשה מגפן וגו' אף שכר דהכא: **ומנלן דחשיבא עליה בעינוי דכתיב אל תירא דניאל** וגו'. ואין

מסורת הש"ס

ב) (כריתות דף יא:). **ג)** מלרים ל: וש"נ. **ד)** סנהדרין ע.. **ד)** ל"ל רבא דמי כ"ה בסנהדרין שם). **ה)** גם זה שם: והוריות יג:. **ו)** רש"ל. **ז)** שבת פו.. **ח)** (נדה לב.). **ט)** [ל"ל וכתיב ויעלו מי]. **י)** (כתובות כרתות מ. מכ"ח. יין בן מי יום שנתנבל וכו'). **כ)** (ובשבועות מג. מילנו עוד ע"ש ירושלמי).

תורה אור השלם

1. מיין ושכר אל תשת חמץ יין והמץ שכר לא ישתה וכל משרת ענבים לא ישתה וענבים לחים ויבשים לא יאכל: במדבר ו ג
2. כי מה טובו ומה יפיו דגן בחורים ותירוש ינובב בתולות: זכריה ט יז
3. ויקולאו אסמיך שבע ותירוש יקביך יפרצו: משלי ג י
4. זנות ויין ותירוש יקח לב: הושע ד יא
5. ויתן לך האלהים מטל השמים ומשמני הארץ ורב דגן ותירש: בראשית כז כח
6. ויין ישמח לבב אנוש להצהיל פנים משמן ולחם לבב אנוש יסעד: תהלים קד טו
7. לחם חמדות לא אכלתי ובשר ויין לא בא אל פי וסוך לא סכתי עד מלאת שלשת שבעים ימים: דניאל י ג
8. ויאמר אלי אל תירא דניאל כי מן היום הראשון אשר נתת את לבך להבין ולהתענות לפני אלהיך נשמעו דבריך ואני באתי בדבריך: דניאל י יב
9. וילבש קללה כמדו ותבא כמים בקרבו וכשמן בעצמותיו: תהלים קט יח
10. ושבעים איש מזקני בית ישראל ואאזניהו בן שפן עמד בתוכם עומדים לפניהם ואיש מקטרתו בידו ועתר ענן הקטרת עלה: יחזקאל ח יא
11. וישלח תבנית יד ויקחני בציצת ראשי ותשא אתי רוח בין הארץ ובין השמים ותבא אתי ירושלימה במראות אלהים אל פתח שער הפנימית הפונה צפונה אשר שם מושב סמל הקנאה המקנא: יחזקאל ח ג

תוס' ישנים (המשך)

על ידי מינגרון וא"ת אמאי היה ליה לריך קרא לדבילה קעילית יותר מכל שאר פירות דנפקא לן בעירובין מכלל ופרט פרי מפרי וגידולי קרקע ואמת אין רמיות לאכילה לגמרי אי נמי אין לאיות אלא ע"י מעורבת מים ומיהו מציני מתמד שהוא אינו פירא דעופיה אלא המים שיקר ולהכי לריך יתורא דביי"ת דנפקה. מ"ר. וא"ת היכי מוכח מילתיה שכר שכר מנזיר דשתיה בכולל אכילה דילמא יין קרוש הכא משכר כי קא קרא אמי קמ"ל דא"כ דילמא קעילית לא אמטעינן קרא אמטעינן כדאמרינן בפרק אמרו לו (כריתות דף יב.) בגמ' דזה הכלל וכו' ויש לומר דילמא לא חזי לאכילה אלא שורין אותו במים ושותין ועוד אמאי קמ"ל קרא ועוד דגמרינן מנזיר מה התם בכל מיני יין אסור דכתיב מכל אשר יעשה מגפן וגו' אף שכר דהכא: **ומנלן דחשיבא עליה בעינוי דכתיב אל תירא דניאל** וגו'.

תוס' ישנים

א) לענין אכילה יוהכ"פ ולענין נדר כדמשמע ר"ל וכו' תפילו לא נזר אלא מתאחר וכ"ש וכו' ואמאי לא קתמר דר"ש ליף לענין מעשר וכו' דבשאר וכו' פ"ל ועיין ש"י. **ב)** עי' כתוס' דסוגיין וכתוס' עירובין ושבועות דשם ועיין ש"י.

מסורת הש"ס

ג) א טוש"ע י"ד סימן רס סעיף טז: **ד)** ב מיי' פ"ט מהלכות נדרים הלכה ח סמג לאין רמב טוש"ע י"ד סימן רס סעיף ח:

מוסף רש"י

חייב. מלקות, כי' יהודה מוקמינן לה בפרק אמרו לו (כריתות (יב:) דקאמר התם בגל שאר משכרין כאהרה דאל נזמת (כסובות מה:) ומכסן נסקינן (סנהדרין עא.). **כתיב** ישמח. ויין ישמח לבב אנוש (תהלים קד) בשרין דמשמע שין שומם, שמשמחהו ונוטל זמת לבו, וקרינן ישמח. שון שמחה, זכה. כלומר אם זכה ידע להחיר בעצמו ולשמות יומר מדי, משמחו. זמפקח את הלב (סנהדרין ו.). **כמים** בקרבו וכשמן בעצמותיו. מקום סיכה לשתיה (שבת 19).

רבינו חננאל

אמר רבא חמרא וריחני קחין. אכילה ושתיה מנא לן איקרי ענוי, שנאמר עניתי בצום נפשי. רחיצה וסיכה מנא לן דאיקרי ענוי שנאמר לחם חמודות לא אכלתי בשר ויין לא בא אל פי וסוך לא סכתי וגו', וכתיב ביום הראשון אשר נתת את לבך להבין ולהתענות וגו'. דדייק רב אשי מדכתיב וסוך לא סכתי, כל סיכה, בין ביכת מים שהיא רחיצה, בין ביכת שמן, אחד זה ואחד זה לא סכתי. תנאי ואני באתי בדבריך, דכתיב ובשבעים איש זקני בית ישראל ואאזניהו בן שפן וגו'

תוס' ישנים

אתיא שכר שכר מנזיר. וא"ת לאמר דמתיר בלכל דבילה קעילית ואכל ונכנס למקדש חייב אם יליף שכר שכר מנזיר מגמ' דשתיה בכולל אכילה ח) ר"ל דמסברא נפקא ליה כדאמרי' בפ"ג דשבועות (דף כב:) דלענין נדר נפקא לן מסברא דאמר ליה אינים לחברים תא ונטעוס מידי ואזל ואמר ליה לענין מעשר אית ליה בגמ' ולא לענין מקדש משום דאמר אמר לבבדיל לטהרות ולבבדיל אבל שאר משכרין אינו יכול לבבדיל ולטהרות אבל הקשה ר"ש אלמגן על תירוץ אחרון דלא אמרינן בפ"ק דעירובין (דף ג:) כי שמעון אומר אינו ר"ל עד שיהי מכוסה שנאמר לענין מקדש לאפוקי מדמתני' דבבדיל דבילה קעילית ושתה דכל דבבדיל לא מר אמאי לא קתמר דר"ש ליף לענין מעשר שני ליף ליה לאפוקי מהך ברייתא דא"ת ש"מ לא ליף ליה כלל בכולם מקום כיון דלא נמר לה בכל דוכתא ואין נראה לומר דבכר דשכר מנזיר לא אמטעינן קרא

מים חיצום ר"ל דלהמתיר לקרא ביין מיירי בכל יין ועוד כי שמא אותו מתוק ואינו משכר. מ"ר. ג) אינו נאכל אלא שורין אותו במים ושותין אותו ב): שכר שכר מנזיר. ונראה יין ממש הוא דכתיב אומר יין ומזיג שכר דלא שייך בדבילה קעילית אלא בעיין: ותירוש יינובב בתולות: ואיכא דאמרי דומיה דשתן. מיתה מקיקה פסיעות שלון מנוכבין בתולות: ואיכא דאמרי דומיה דשתן. מיתה לה דאמן כ"ר. ותמה מדקתמר תנא חש"מ שלון לאדם לדבר זכר לדבר כי ש"מ דתנא נמי קבירא ליה דמים דומיה דשתן דאל"כ ע"כ ראיה היא דאא דאיתקמא ולא משום דעיקר קרא לא מיבעיי ביה"כ והא איכא נמי מיבעיי דכתיב כתו מנין לבפליה שהיא טהורה שאמתר דרך אחיה בלא יום וכמה קולאי שהם אמטמתא ואע"ג (דלא) מייבי בהכי ואומר כדי לא דעיקריא דקרא מייבי בדבדיה לא היה כאן כלל אפילו זכר לדבר אלא פסיעת דמייבי בשתיה ואמנם לאיכא דמוקי ליה בדבדיה דומיה דשתן קאמר דהוי זכר לדבר וא"ת כיון דאי קרא הייטו אלא דקאמר כפ' בנות טחים (דף לב.) לא נגרסה אלא לשהיה שתן של תרומה שנאמר ולא יחללו וגו' לרבות הסך כשהוה ולאינעית דומיה מהכא ואמנם כמים כי כיון דמעיקרא לאיתי קרא דולא יחללו שהוא מן הטהרה הדר מייתי אלא קרא שהוא זכר לדבר ר"ל דהכי קאמר אמרי ליה מה"ת יש סמוך לאמרו מיהא מדרבנן ונם דרשא דלא יחללו אינה כי אם מדרבנן ומה דרשות דרשינן מיניה בפ"ג: דקדשים מחללין קדשים ואין מולין מחללין קדשים ודרשינן נמי בפטהדרין (דף פב.) מהשם המולל מנל שהוא במיתה והא דתנן במס' תרומות (פ"ו מ"ה) הסך שמן של תרומה משלם קרן ומומס זה הוה מדרבנן. מ"ר: מגין לטיבה שהיא בכלל שתיה. אומר רבינו יעקב דלא שייכא כלל לענין אכילה ושותן לאסור אפילו אכילה מדרבנן דלא אשכחן שתיה בכולל שתיה אלא לענין יום הכפורים: **דבתיב** ובמים טוש מזקני ישראל. משום דאיירי בהאי פרשתא נקט הני קראי:

ח) לענין אכילה יוהכ"פ ולענין נדר כדמשמע ר"ל וכו' תפילו לא נזר אלא מתאחר וכ"ש וכו' ואמאי לא קתמר דר"ש ליף לענין מעשר וכו' דבשאר וכו' פ"ל ועיין ש"י. כ) עי' כתוס' דסוגיין וכתוס' עירובין ושבועות דשם ועיין ש"י.

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com